

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку зарахування податку на доходи фізичних осіб» (реєстр. № 8122 від 11.10.2022), поданий народним депутатом України Ляшенко А. О.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано:

змiнами до Податкового кодексу України (далі – Кодекс):

- встановити, що відокремлений підрозділ юридичної особи – філія, представництво, виробничий структурний підрозділ (виробництво, цех, відділення, дільниця, бригада, бюро, лабораторія тощо), функціональний структурний підрозділ апарату управління (управління, відділ, бюро, служба тощо) та інший підрозділ юридичної особи, що розташований на території іншої територіальної громади ніж така юридична особа (замість посилання на значення, визначені Цивільним кодексом України та Господарським кодексом України);

- впровадити нову дефініцію «працівник відокремленого підрозділу юридичної особи», а саме це фізична особа, праця якої використовується юридичною особою за місцезнаходженням відокремленого підрозділу;

- доповнити окремою функцією контролюючих органів в частині здійснення контролю за дотриманням порядку сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів за місцезнаходженням юридичної особи та місцезнаходженням відокремлених підрозділів юридичної особи;

- до пункту 45.2 статті 45 Кодексу визначити, що юридична особа за своєю податковою адресою береться контролюючими органами на основний податковий облік, а за податковими адресами її відокремлених підрозділів – на неосновний податковий облік;

- збільшити в 10 разів розмір штрафів за порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах;

- запровадити відповідальність для платників за порушення порядку сплати податку до відповідних місцевих бюджетів;

- змінити порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету в частині встановлення зобов'язання юридичної особи нараховувати, утримувати і сплачувати (перераховувати) податок на доходи фізичних осіб за працівників своїх підрозділів, не уповноважених сплачувати податок інших відокремлених підрозділів, не уповноважених сплачувати податок інших юридичних осіб, до відповідного бюджету за їх місцезнаходженням (місцем здійснення діяльності);

- встановити тимчасово, під час періоду дії правового режиму воєнного стану



ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000099F72E005FA89900](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [24.09.2021 14:48:32](#) по [24.09.2023 14:48:32](#)

Міністерство фінансів України



11220-03-3/26975 від 16.11.2022

до його припинення або скасування, порядок нараховування, утримування і сплати (перераховування) до бюджету податку на доходи фізичних осіб для юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, які уповноважені і які під час воєнного стану були переміщені з територій, де ведуться чи велися бойові дії або є чи була загроза бойових дій, на безпечну територію, а саме сплачувати (перераховувати) податок на доходи фізичних осіб до відповідного бюджету за фактичним місцем ведення своєї діяльності;

змiнами до Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України запропоновано усунути розбіжності щодо розуміння понять відокремленого підрозділу юридичної особи, місцезнаходження відокремленого підрозділу юридичної особи, працівник відокремленого підрозділу юридичної особи;

змiнами до статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» запропоновано уточнити поняття «відокремлені підрозділи юридичної особи», доповнивши його словами «філії, представництва, виробничі структурні підрозділи, функціональні структурні підрозділи апарату управління, інші відокремлені підрозділи».

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту матиме вплив на надходження податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів внаслідок територіальної зміни надходжень податку до місцевих бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісна величина залежатиме від кількості релокованих підприємств та суми сплаченого ними податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Проект Закону відповідає законам, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Змiнами запропоновано доповнити статтю 19¹ новим підпунктом 19¹.1.54, відповідно до якого контролюючі органи здійснюють контроль за дотриманням порядку сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів.

Зазначена норма потребує виключення, оскільки підпунктом 19¹.1.2

пункту 19¹.1 статті 19¹ Кодексу вже встановлено функцію контролюючих органів контролювати своєчасність подання платниками податків та платниками єдиного внеску передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків, зборів, платежів.

Також не можуть бути підтримані пропозиції щодо внесення змін до статті 117 Кодексу, якими пропонується збільшити майже в 10 разів суми штрафів за порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів, оскільки запропонована сума не співрозмірна з вчиненим порушенням.

Щодо доповнення підрозділу 1 розділу XX Кодексу пунктом 29, відповідно до якого запропоновано: тимчасово, під час періоду дії правового режиму воєнного стану до його припинення або скасування, порядок нарахування, утримування і сплати (перераховування) до бюджету податку на доходи фізичних осіб для юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, які уповноважені і які під час воєнного стану були переміщені з територій, де ведуться чи велися бойові дії або є чи була загроза бойових дій, на безпечну територію, а саме сплачувати (перераховувати) податок на доходи фізичних осіб до відповідного бюджету за фактичним місцем ведення своєї діяльності.

Слід зазначити, що законопроект потребує доопрацювання в частині нормопроєктувальної техніки, оскільки підрозділ 1 розділу XX Кодексу вже містить пункт 29.

Водночас звертаємо увагу, що за даними Міністерства економіки України, станом на 25.10.2022 761 підприємство перевезло свої виробничі потужності з регіонів активних бойових дій в більш безпечні, 588 з них вже працюють на новому місці. Ще для 274 підприємств зараз здійснюється пошук підходящої локації або способу транспортування.

Серед релокованих підприємств, які вже відновили свою діяльність на новому місці, найбільшу частку становлять: підприємства у сфері оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (40,24 % від загальної кількості релокованих підприємств); переробної промисловості (31,71 %); інформації та телекомунікацій (6,34 %); професійної, наукової та технічної діяльності (5,85 %); будівництва (4,15 %).

Найбільше підприємств релокувалося до Львівської (30 % релокованих підприємств), Закарпатської (17 %), Чернівецької (11 %), Івано-Франківської (8 %), Хмельницької (7 %) та Тернопільської (7 %) областей.

Довідково: наведена інформація за даними вебсайту <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=d152dcfe-7bde-49df-a69a-8d7f9586fc13&title=ProgramaRelokatsii>.

Оскільки відповідно до частини восьмої статті 45 та частини п'ятої статті 78

Бюджетного кодексу України визначено, що у разі зміни місцезнаходження суб'єкта господарювання та його реєстрації як платника податків за новим місцезнаходженням сплата визначених податковим законодавством загальнодержавних податків і зборів, які розподіляються між державним та місцевими бюджетами, та місцевих податків і зборів здійснюється за місцем попередньої реєстрації платника податків до закінчення поточного бюджетного періоду, то у 2023 році за рахунок сплати податків і зборів релокованими підприємствами відбудеться територіальна зміна надходжень до місцевих бюджетів.

Отже, зазначена пропозиція потребує додаткового опрацювання, оскільки зміна порядку сплати податку на доходи фізичних осіб до відповідного бюджету за фактичним місцем ведення своєї діяльності релокованими підприємствами призведе до відповідних втрат місцевих бюджетів, де велись бойові дії та які потребують суттєвого фінансування для відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

Ураховуючи викладене, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку зарахування податку на доходи фізичних осіб» (реєстр. № 8122 від 11.10.2022) не підтримано в запропонованій редакції.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ